صفحه‌آرا: مهرداد هاشمیان

۳/۲ میلیون واحد

در جریان معاملات روز سه‌شنبه بازار سرمایه، شاخص کل بورس با ثبت رشد ۳۶ هزار واحدی، به قله ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار واحد صعود کرد تا به بالاترین رکورد تاریخی خود دست یابد. یکی از نکات قابل توجه در مورد معاملات روز گذشته، اقبال حقیقی‌ها به نمادهای بزرگ بود.

عدد خبر

۱۵۰ همت

رئیس مرکز اطلاعات مالی از شناسایی ۳۵۰ فعال در بازار رمزارز با گردش بیش از ۱۵۰ هزار میلیارد تومان که دارای فرار مالیاتی بودند و همچنین بررسی و تحلیل عملکرد مالی ۶۰ صرافی رمزارز با گردش مالی چند هزار میلیاردی خبر داد. بر این اساس ۳۵۰ شخص حقیقی فاقد پرونده مالیاتی به سازمان امور مالیاتی کشور معرفی می‌شوند.

هشدار به فیش‌های نجومی

در قانون بودجه، سقف پرداختی ۹۱ میلیون تومان تعیین شده اما حقوق‌های چند صدمیلیونی رواج دارد

طرح: همشهری؛ بهرام غروی

گزارش
بهزاد رنجبر
روزنامه‌نگار

فیش‌های نجومی برخی مدیران شرکت‌های دولتی و نیمه‌دولتی دوباره بر سر زبان‌ها افتاده است. این معضل که ریشه در ضعف قوانین و نظارت دارد، به بحران اعتماد به نظام مدیریتی کشور تبدیل شده و افکار عمومی خواستار برخورد قاطع و شفافیت کامل در پرداخت‌هاست. به گزارش همشهری، تاریخچه حقوق‌های نجومی در ایران به سال‌های ابتدایی دهه ۱۳۸۰ بازمی‌گردد، اما به طور رسمی و رسانه‌ای از سال ۱۳۹۵ مطرح و جنجالی شد. به طور دقیق‌تر پیشینه پرداخت حقوق‌های کلان نامتعارف به سال ۱۳۸۲ برمی‌گردد؛ زمانی که وزیر وقت صنایع و معادن، حقوق و مزایای کارکنان بانک صنعت و معدن را با سازمان گسترش و نوسازی صنایع مقایسه کرد، پرداخت‌های کلان آغاز شد. از اوایل دهه ۸۰ تا ۹۰ پرداخت پاداش‌ها و حقوق‌های چند صد میلیونی به مدیران دولتی رایج شد؛ به گونه‌ای که پاداش‌هایی تا یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان به هیأت مدیره برخی بانک‌ها و شرکت‌های دولتی پرداخت می‌شد. این پرداخت‌های نجومی در حالی انجام می‌شد که بر اساس ماده ۷۶ قانون خدمات کشوری، هیچ فردی در دولت نباید بیش از ۷ برابر حداقل حقوق یک کارمند عادی حقوق دریافت کند، اما این قانون در عمل رعایت نمی‌شود و حقوق‌های نجومی به صورت گسترده پرداخت می‌شود. در قانون بودجه امسال، سقف پرداختی به هر نفر ۹۱ میلیون تومان تعیین شده است.

در سال ۱۳۹۲، دستورالعملی تصویب شد که فوق‌العاده خاصی به حقوق مدیران شرکت‌ها و بانک‌های دولتی افزود و در عمل به عنوان بخشی از حقوق پایه محسوب و باعث افزایش حقوق‌ها شد. این موضوع با انتقاد دیوان محاسبات مواجه شد، اما برخی نهادها به تذکرات بی‌توجهی کردند.

رسانه‌ای شدن و جنجال حقوق‌های نجومی

اولین بار در خرداد ۱۳۹۵ فیش‌های حقوقی چند مدیر دولتی منتشر شد که حقوق‌های بسیار بالایی را نشان می‌داد و واکنش‌های گسترده‌ای در جامعه و رسانه‌ها به دنبال داشت. فیش حقوقی رئیس صندوق توسعه ملی با حقوق ۵۷ میلیون تومان در حالی که حقوق پایه کارگران کمتر از یک میلیون تومان بود، باعث شروع موج انتقادات شد. پس از آن، فیش‌های حقوقی مدیران بیمه مرکزی، بانک‌ها و شرکت‌های دولتی منتشر شد که نشان‌دهنده حقوق‌های چند ده میلیونی و حتی بالاتر از سقف قانونی بود. این موضوع موجب استعفای برخی مدیران و تشکیل پرونده‌های قضایی شد، ولی همچنان حقوق‌های نجومی در برخی دستگاه‌ها ادامه داشت.

پرداخت حقوق‌های نجومی با وجود قوانین متعدد

در سال‌های اخیر تغییرات متعددی در قوانین و مقررات مرتبط با حقوق‌های نجومی در ایران رخ داده است که عمدتاً با هدف قانونمند کردن نظام پرداخت حقوق و پاداش مدیران دولتی و جلوگیری از پرداخت‌های غیرمتعارف صورت گرفته‌اند. برخی از این قوانین و مقررات عبارتند از:

اصلاح فرمول نظام پرداخت‌ها و تعیین کف و سقف حقوق‌ها: پس از افشای حقوق‌های نجومی در سال ۱۳۹۵، اقداماتی برای اصلاح قانونی فرمول نظام پرداخت‌ها انجام شد تا سقف و کف حقوق‌ها به صورت دقیق‌تر تعیین و کنترل شود.

تأکید بر اجرای ماده ۷۶ قانون خدمات کشوری: این ماده قانونی سقف حقوق مدیران را حداکثر ۷ برابر حداقل حقوق کارکنان دولت تعیین کرده است، اما در عمل اجرای آن با مشکلاتی مواجه بوده و برخی دستگاه‌ها از آن تخطی کرده‌اند. تلاش‌هایی برای اجرای دقیق‌تر این ماده صورت گرفته است.

لغو برخی مصوبات دولت‌های قبل که زمینه‌ساز حقوق‌های بالا بودند: مصوبات دولت‌های قبل که به بانک‌ها و بیمه‌های دولتی اجازه افزایش حقوق‌های نامتعارف را داده بود، توسط مجلس لغو شد و دستورالعمل‌های جدیدی برای کنترل حقوق‌ها تصویب شد.

ایجاد سازوکارهای نظارتی و سامانه‌های شفافیت: در گزارش‌های کمیسیون اصل ۹۰ مجلس و مرکز پژوهش‌های مجلس، بر ضرورت ایجاد سامانه‌های متمرکز برای ثبت و نظارت بر حقوق و مزایای مدیران تأکید شده تا امکان دسترسی نهادهای نظارتی به اطلاعات حقوق‌ها فراهم شود و نظارت مؤثرتر شود.

تعیین ضمانت اجرای قوی و پیگرد قانونی متخلفان: قوانین جدید تلاش دارند با پیش‌بینی ضمانت‌های اجرایی مناسب، مدیرانی را که حقوق‌های غیرقانونی دریافت می‌کنند، تحت پیگرد قرار دهند و مسئولان ناظر را نیز در صورت کوتاهی پاسخگو کنند.

قوانین کارساز نیستند

با وجود این تغییرات، گزارش‌ها نشان می‌دهد که هنوز در برخی دستگاه‌ها حقوق‌های نامتعارف پرداخت می‌شود و سقف قانونی رعایت نمی‌شود؛ همچنین قانون نظام هماهنگ حقوق کارکنان سقف افزایش حقوق را برداشته که می‌تواند زمینه‌ساز حقوق‌های نجومی باشد. در مجموع، تغییرات قانونی اخیر بیشتر معطوف به شفاف‌سازی، کنترل سقف حقوق، تقویت نظارت و تعیین ضمانت اجرا بوده است، اما چالش‌های اجرایی و تخلفات همچنان وجود و پیگیری قضایی و نظارتی ادامه دارد.

چندنمونه فیش نجومی

گزارش‌های دیوان محاسبات در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که همچنان برخی دستگاه‌ها حقوق‌های نامتعارف پرداخت می‌کنند و اختلاف درآمد بین مدیران و کارگران بسیار زیاد است؛ به طور مثال به تازگی و در نمونه‌های مشخص فیش‌های نجومی، انتشار فیش حقوقی ۲۴۷ میلیون تومانی یکی از مدیران رده بالای حوزه منابع انسانی یک شرکت دولتی (تولیدکننده کود شیمیایی و مشتقات آمونیاک در عسلویه) موجی از نارضایتی عمومی را ایجاد کرد. اخیراً نیز فیش حقوقی ۳۵۳ میلیون تومانی معاون فنی یک شرکت پتروشیمی، انتقادات جدیدی را به دنبال داشته است. سال ۱۴۰۲ نیز فیش‌های حقوقی بالای ۸۵ میلیون تومان (که با حذف کسورات به ۱۲۰ میلیون تومان می‌رسید) متعلق به کارشناسان رده بالای یک مجموعه پالایشگاهی دولتی حاشیه‌ساز شده بود. در سال ۱۴۰۰ هم انتشار چندین فیش حقوقی ۶۰ تا ۷۰ میلیون تومانی مربوط به مدیران میانی شرکت‌های وابسته به دولت جنجال آفرید. این موضوع باعث کاهش اعتماد عمومی به مدیران و مسئولان شده است.

دلایل انتقاد به پرداخت حقوق‌های نجومی

انتقادات متعددی در خصوص فیش‌های حقوقی مدیران مطرح است. عمده این انتقادات بر فاصله قابل توجه میان حقوق‌های دریافتی مدیران و کارشناسان رده‌بالا در مقایسه با حقوق کارگران و همچنین قانونی بودن یا نبودن این پرداخت‌ها متمرکز است.

- فاصله فاحش حقوق مدیران و کارگران
- حقوق‌های نجومی برای افراد با مدارک نامرتبط یا بدون تخصص کافی
- پرداخت حقوق از محل درآمدهای عمومی و بیت‌المال
- تخلف در عضویت در هیأت مدیره‌های متعدد و سقف قانونی حقوق
- حقوق‌های بالا برای نیروهای اداری و پشتیبانی بدون تخصص پیچیده
- سوءاستفاده از وام‌ها و اضافه کار
- تأثیر بر روحیه کارگران
- مقایسه با وضعیت معیشتی کارگران
- لزوم پاسخگویی و شفافیت
- انتقاد از نظام پرداخت پاداش

استقبال بالا از وام ودیعه مسکن

مسکن

براساس آمار طی یک هفته اخیر ۹۳ هزار و ۲۵۳ مستأجر برای وام ودیعه مسکن در ۱۹ بانک و مؤسسه ثبت‌نام کرده‌اند که از این تعداد تاکنون حدود ۵۰ فقره وام پرداخت شده است.

طبق اعلام قبلی مقام مسئول وزارت راه و شهرسازی ثبت‌نام وام ودیعه مسکن با مبالغ جدید مصوب شورای‌عالی مسکن از ۱۶ اردیبهشت امسال آغاز شده است.

بررسی آمارهای وزارت راه و شهرسازی حاکی از آن است که طی این مدت ۹۳هزار و ۲۵۳درخواست در ۱۹بانک و مؤسسه مالی ثبت شده که از این تعداد به حدود ۵۰متقاضی وام ودیعه مسکن پرداخت شده است.

بر این اساس در بانک‌های رفاه کارگران ۵۲۸۱فقره، ملت ۸۱۱۲درخواست، خاورمیانه ۱۰۹، سامان ۵۸۷۶، آینده ۱۳۰۱، گردشگری ۴۷۱، صادرات ۴۳۳۱ و اقتصاد نوین ۱۶۴۸درخواست ثبت شده است.

همچنین در بانک سینا ۳۲۸۰فقره، پاسارگاد ۲۴۰۱، مؤسسه مالی ملل ۱۸۹۹، پست بانک ۲۵۲۷، تجارت ۵۹۴۸، سپه ۳۱۶۰۵، ملی ۱۱۵۶۱، کارآفرین ۴۷۳، شهر ۳۶۸۸، ایران زمین ۷۳۵ و پارسیان ۲۰۰۳ ثبت‌نام صورت گرفته است.

از بین بانک‌ها و مؤسسات ذکرشده، در بانک رفاه کارگران یک فقره، خاورمیانه ۲فقره، صادرات ۵، اقتصاد نوین ۱۱، سینا یک، پاسارگاد ۱۴، پست بانک ۲، تجارت ۲، سپه ۵، کارآفرین ۶، شهر یک و پارسیان ۶فقره وام ودیعه پرداخت شده است. بانک‌های ملت، سامان، آینده، گردشگری، ملی، ایران زمین و مؤسسه ملل تاکنون وام ودیعه مسکن را پرداخت نکرده‌اند.

در سال‌های گذشته تعداد کمی از متقاضیان وام ودیعه مسکن توانستند این وام را دریافت کنند و باید منتظر ماند و دید امسال چه سرنوشتی در انتظار آنان است.

آمار وام ودیعه در هفته اول اجرا

تعداد متقاضیان وام ودیعه	۹۳۲۵۳
تعداد بانک‌های پذیرنده وام ودیعه	۱۹بانک
تعداد بانک‌های پرداخت‌کننده وام	۱۲بانک
تعداد وام پرداختی	حدود ۵۰

بانک

اتصال شبکه بانکی ایران و روسیه

مرحله دوم اتصال شبکه «شتاب» ایران و «میر» روسیه با حضور مقامات عالی‌رتبه بانک‌های مرکزی ۲ کشور رونمایی شد. به این ترتیب از این پس گردشگران و صاحبان کسب‌وکار روسیه می‌توانند از طریق پذیرندگان فروشگاهی در کشور ایران، اقدام به خرید کنند. پروژه اتصال شبکه پرداخت کارتی «شتاب» و «میر» در ۳ فاز طراحی شده است که هر یک به نوبه خود، تجربه‌ای نوآورانه برای شهروندان ۲ کشور به ارمغان می‌آورد.

فاز نخست این پروژه آبان سال ۱۴۰۳ با موفقیت افتتاح شد. در این فاز شهروندان ایرانی توانستند با استفاده از برنامه‌های مربوطه از ایستگاه‌های خودپرداز در کشور روسیه وجه نقد به واحد پولی روبل دریافت کنند. این امکان نه‌تنها بستر راحتی برای مسافران و تجار فراهم کرده، بلکه نشان‌دهنده سطح بالای هماهنگی فنی بین ۲ کشور است.

دیروز، سه‌شنبه، ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۴، از فاز دوم پروژه اتصال شبکه پرداخت کارتی «شتاب» و «میر» رونمایی شد و از این پس شهروندان کشور روسیه می‌توانند با استفاده از اپلیکیشن «میرپی» در پایانه‌های فروشگاهی کشور ایران خرید انجام دهند. این قابلیت تجربه‌ای یکپارچه و امن را برای خرید در کشوری دیگر فراهم و به هویت تجارت و گردشگری بین ۲ کشور کمک می‌کند.

پول

حذف ۴ صفر از پول ملی در نوبت مجلس و آماده اجرا

مدیرکل سیاست‌های اقتصادی بانک مرکزی با ارائه جزئیاتی از حذف ۴ صفر از پول ملی اظهار داشت: تغییر نام ریال براساس مصوبه‌ای خواهد بود که مجلس شورای اسلامی در نوبت بررسی در صحن علنی دارد. جعفر مهدی‌زاده، با بیان اینکه این طرح می‌تواند به ۲ شکل اجرایی شود، تصریح کرد: یک دوره گذار وجود دارد که در این دوره گذار یک کد جدید معرفی می‌شود و یا اینکه به‌صورت ناگهانی این موضوع اجرایی شود که می‌تواند پیچیدگی‌های خاصی داشته باشد و بار تولیدی را بر بانک مرکزی بیشتر کند. مهدی‌زاده با تأکید بر اینکه درباره تمامی این مسائل بررسی‌های مفصلی صورت گرفته است، اظهار داشت: این پروژه خیلی قدیمی است و اجرای آن نیز از سال‌های قبل آغاز شده است. ما در بانک مرکزی ۴ صفر را از پول‌های چاپ شده جدید ملی محو کردیم، ولی اجرای این موضوع در حوزه اسکناس است و پول ملی و تولید آن مربوط می‌شود. به هر حال مسائل دیگری در کنار این موضوع مطرح است، مانند اطلاع‌رسانی و روابط‌عمومی گسترده تا بتواند تمامی ابعاد آن را برای مردم به‌طور کامل بیان کند. وی با اشاره به اینکه پیش از این موضوع حذف صفر و تغییر واحد پول ملی در قالب یک لایحه به مجلس ارسال شده بود، ادامه داد: سیر این لایحه این است که اول در کمیسیون اقتصادی طرح شد و به تصویب رسید، سپس نمایندگان مجلس نیز در صحن علنی آن را تصویب کردند و برای تأیید به شورای نگهبان فرستادند، اما در شورای نگهبان ایرادی گرفته و دوباره به مجلس برای بررسی ارسال شد که با رفع اشکال آن در کمیسیون اقتصادی دوباره در نوبت طرح در صحن مجلس قرار دارد. مدیرکل سیاست‌های اقتصادی بانک مرکزی با تأکید بر اینکه خط سیر و پیش‌نیازهای اجرایی برای حذف ۴ صفر از پول ملی کاملا مشخص است، افزود: بیشتر موارد تقریبا برای اجرا آماده است.

آگهی مزایده عمومی
شماره ۲۵-۲/۱۴۰۴ت (نوبت دوم)
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران
شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران
IMPASCO

شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در نظر دارد مزایده عمومی با موضوع **«فروش ۲۵۰ تن انواع آهن‌آلات و ۱۰۰ کیلوگرم درب آلومینیوم ضایعاتی موجود در مجتمع کک‌سازی و پالایش قطران زرند واقع در استان کرمان در ۲ پارتی جداگانه»** را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ثبت ستاد ۱۰۰۴۰۰۱۰۲۸۰۰۰۰۰۶ و با جزئیات مندرج در اسناد مزایده و با تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (برای پارتی اول به شماره پارتی ۱۱۰۴۰۰۱۰۲۸۰۰۰۰۰۷ به مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (دو میلیارد ریال)، برای پارتی دوم به شماره پارتی ۱۱۰۴۰۰۱۰۲۸۰۰۰۰۰۸ به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (ده میلیون ریال)، برگزار نماید. تاریخ انتشار مزایده در سامانه ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۲۴ و مهلت زمانی دریافت اسناد مزایده از سایت تا ساعت ۱۷ مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۰۷ و مهلت زمان ارائه پیشنهادات حداکثر تا ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۱۷ می‌باشد. علاقه‌مندان شرکت در مزایده می‌بایست جهت دریافت اسناد و همچنین جهت ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی با شماره ۱۴۵۶ تماس حاصل نمایند و یا به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند. ضمنا جلسه بازگشایی پاکات صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۱۸ برگزار می‌گردد.

گشتی در اقتصاد جهان

توافق ۹۰ روزه چین و آمریکا

خبرگزاری CNN گزارش داد که چین و آمریکا توافق کردند که در گام نخست به‌مدت ۹۰ روز تعرفه گمرکی واردات از یکدیگر را کاهش دهند. در بیانیه ۲کشور آمده که هر دو طرف بر اهمیت مراودات تجاری و اقتصادی پایدار، بلندمدت و دوجانبه واقف بودند.

نیسان قصد دارد فعالیت برخی از کارخانه‌هایش در ژاپن را متوقف کند. نیسان موتور، بیش از ۱۰ هزار شغل را در سراسر جهان، حذف خواهد کرد و تعداد اخراج‌ها را به ۱۵درصد از کارکنانش می‌رساند.

رئیس شورای کار فورد اعلام کرد که کارگران ۲کارخانه این خودروساز آمریکایی در کلن آلمان، به‌دلیل افزایش تنش‌ها بر سر تعدیل نیروی کار این شرکت، روز چهارشنبه، اعتصاب خواهند کرد.

تولید خودروی هیبریدی فیات ۵۰۰، قرار است برند فیات را در اروپا احیا کند و همچنین سطح تولید ضعیف آن را در ایتالیا افزایش دهد. این شرکت اعلام کرد که مونتاژ نخستین واحدهای پیش تولید آغاز شده است.

چین پس از آتش‌بس تجاری با آمریکا، ممنوعیت تحویل هواپیماهای بوئینگ توسط شرکت‌های هواپیمایی چینی را لغو کرده است و تحویل هواپیماهای ساخت آمریکا می‌تواند از سر گرفته شود.

بانک سرمایه‌گذاری جی‌پی‌مورگان، پس از آنچه آن را توافق «شگفت‌انگیز مثبت» با آمریکا برای کاهش جنگ تجاری ۲کشور نامید، پیش‌بینی خود از رشد اقتصادی چین را افزایش داد.

گشتی در اقتصاد ایران

افزایش ۴ درصدی تولید مرغ

مقایسه عملکرد کشتارگاه‌های کشور در فروردین ۱۴۰۴ با ماه مشابه سال ۱۴۰۳ نشان‌دهنده افزایش ۴درصدی مقدار عرضه گوشت انواع طیور است. عرضه گوشت طیور نسبت به اسفند ۱۴۰۳ حدود ۴درصد کاهش داشته است.

رئیس سازمان توسعه تجارت گفت: تجارت الکترونیک ایران و چین یکی از اولویت‌های سازمان توسعه تجارت ایران است؛ از این‌رو در سکوی آنلاین جی‌دی یکی از سکوهای پرفروش کالا در چین، امکان عرضه کالاهای ایرانی را فراهم کردیم.

رئیس کل بانک مرکزی گفت: فعلا با استفاده از سپام (سامانه پیام‌رسان مالی ایران) و سیستم‌های پیام‌رسان بانکی کشورهای مختلف می‌توانیم ارتباطات بانکی برقرار کنیم و نیازی به استفاده از سوئیفت نداریم.

محمدصادق مفتح، قائم‌مقام وزیر صمت در امور بازرگانی گفت: با پایان برنامه ششم واژه «ممنوعیت واردات» دیگر به‌طور قانونی قابل اطلاق نیست، اما وزارت صمت از طریق ابزار تخصیص ارز، عملا واردات کالاهای مشابه خارجی را محدود کرده است.

حبیب قاسمی، عضو کمیسیون عمران مجلس با انتقاد از بسته بودن سامانه نهضت ملی مسکن گفت: حدود ۶.۹ میلیون خانوار فاقد سرپناه هستند و بستن سامانه، باعث حذف متقاضیان واقعی و ایجاد تبعیض خواهد شد.

دیوان محاسبات کشور آخرین وضعیت بدهی سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها به خزانه‌داری کل کشور را بررسی و نتایج آن را منتشر کرد. مانده بدهی این سازمان به خزانه‌داری کل کشور تا پایان سال ۱۴۰۳، بالغ بر ۲۶۴ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان است.

قائم‌مقام بانک مرکزی گفت: با اجرای سیاست هدایت اعتبار، امکان حذف تامین مالی طرح‌های بدون توجیه اقتصادی و دستیابی به رشد اقتصادی ۸درصدی وجود دارد.